

OPBAKNING TIL KRIGENS REGLER

Danskernes kendskab og holdning til den humanitære folkeret

Røde Kors har undersøgt, hvad danskerne ved om krigens regler. Undersøgelsen afdækker desuden, hvor meget opbakning der er til reglerne, hvor stor tilliden er, samt hvor bekymret den danske befolkning er for krig eller konflikt.

Undersøgelsen viser:

85 % er enige i, at alle civile uanset tilhørsforhold bør ydes humanitær hjælp

86 % er enige i, at det aldrig er acceptabelt at angribe sundhedspersonale, ambulancer og hospitaler

69 % er enige i, at Danmark skal følge krigens regler, selv når fjenden ikke gør det

81 % af alle voksne, men kun **68 %** af unge voksne, mener, at sårede skal behandles uanset hvilken side af en konflikt de tilhører

Undersøgelsen viser, at danskerne bakker op om den humanitære folkeret. Befolkningens holdning til, hvad der kan accepteres i krig, stemmer i høj grad overens med de regler og love, der internationalt er fastsat for krigsførelse.

En betydelig del af befolkningen er ikke klar over, hvad der er lovligt og ulovligt i krig. Sammenligner man med Norge og Sverige, er kendskabet i Danmark markant dårligere. Derudover viser undersøgelsen en generationel forskel. Gennemgående har de yngste respondenter (18-29 år) et lavere kendskab til reglernes indhold og deres personlige holdning til, hvad der bør være tilladt, følger i lavere grad krigens regler. Undersøgelsen vidner derfor om et behov for at udbrede kendskabet til krigens regler. Kun 26 % har fået undervisning i reglerne.

Undersøgelsen indikerer også, at mange danskere er bekymret for krig og væbnet konflikt – også for at krigen rykker tæt på Danmark.

Hver tredje dansker har tiltro til, at krigens regler bidrager til at mindske lidelser i krig, mens over halvdelen ikke tror, reglerne gør en reel forskel. Alligevel mener langt størstedelen af danskerne, at reglerne er vigtige: Danmark skal følge de vedtagne regler og sanktionere lande, der overtræder reglerne.

Hvad er krigens regler?

Den humanitære folkeret er et sæt internationale regler, der har til formål at begrænse lidelser i krig. Reglerne kaldes ofte for krigens regler, fordi de sætter grænser for, hvilke våben og metoder, krigens parter må bruge. Ved at beskytte de personer, der ikke deltager eller ikke længere deltager i krigen, er krigens regler et af de stærkeste midler, som det internationale samfund har til at sikre menneskers liv og værdighed under en krig.

I Røde Kors ved vi, at befolkningens kendskab og opbakning til den humanitære folkeret spiller en vigtig rolle i forhold til hvilke beslutninger, der bliver truffet i krig – både på slagmarken og i regeringskontorerne. Derfor arbejder Røde Kors for at styrke kendskabet til, hvad der er lovligt og ulovligt i krig.

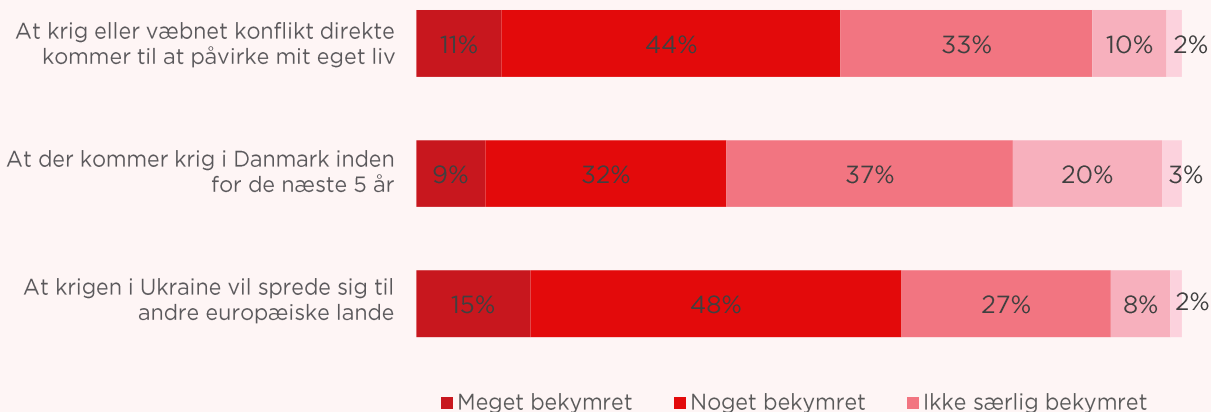
BEKYMRING BLANDT DANSKERNE

Krige, konflikt og oprustning fylder – herhjemme og i verden. Den tendens er tydelig, når vi ser på hvor bekymrede, danskerne er.

Mere end halvdelen af danskerne (55 %) er meget eller noget bekymret for, at krig eller væbnet konflikt kommer til at påvirke deres eget liv. Fire ud af ti (41 %) er meget eller noget bekymret for, at der inden for de næste fem år kommer krig i Danmark. Seks ud af ti danskere (63 %) er meget eller noget bekymret for, at krigen i Ukraine vil sprede sig til andre europæiske lande.

Undersøgelsen viser desuden, at de respondenter, der er mest bekymret for krig i Danmark, har lavere kendskab til, at der findes regler for krigsførelse som bl.a. har til formål at beskytte civile.

Danskernes bekymring for krig og væbnet konflikt

n = 1526

Besvarelser af spørgsmålet "Hvor bekymret er du over følgende?"

Undersøgelsens metode

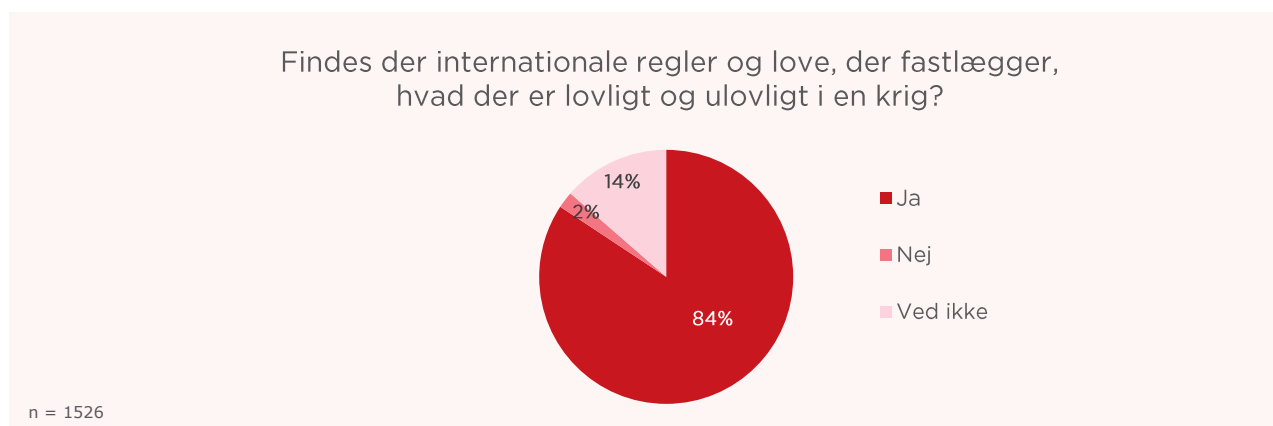
Dataindsamlingen er udført af Voxmeter for Røde Kors og er baseret på et repræsentativt udsnit af den voksne befolkning. Dataindsamlingen er gennemført som en webbaseret spørgeskemaundersøgelse i perioden fra 3. december 2025 til den 11. december 2025. Målgruppen er personer i alderen 18 år eller derover. 1.526 respondenter har besvaret spørgeskemaet. Datasættet er vejet efter køn, alder og region i forhold til tal fra Danmarks Statistik.

Denne rapport er udarbejdet af Røde Kors på baggrund af Voxmeters dataindsamling. Forskelle mellem forskellige aldersgrupper, køn og andre baggrundsvariable påpeges kun i rapporten, når disse er statistisk signifikante.

BEFOLKNINGENS KENDSKAB TIL KRIGENS REGLER

De fleste ved, at der findes regler for krig

84 % svarer ja til spørgsmålet om der findes internationale regler og love for krig. Kun 2 % svarer nej, mens de resterende 14 % svarer 'ved ikke'. Dermed er langt størstedelen klar over, at reglerne findes. Undersøgelsen afslører desuden, at flere mænd end kvinder ved, at der findes regler for krig, samt at personer over 50 år i højere grad ved, at de findes.

Hver fjerde dansker ved ikke, at voldtægt og angreb på civile er ulovligt

Adspurgte om forskellige handlinger og våben er ulovlige, er der flest respondenter, der ved, at voldtægt (77 %), angreb på civile (72%) og angreb på humanitære hjælpearbejdere (76%) er imod krigens regler. Dog er det omkring 1 ud af 4, der ikke ved, at disse handlinger er ulovlige i krig. Blandt de 18-29-årige er det 1 ud af 3, der ikke er klar over, at de er ulovlige.

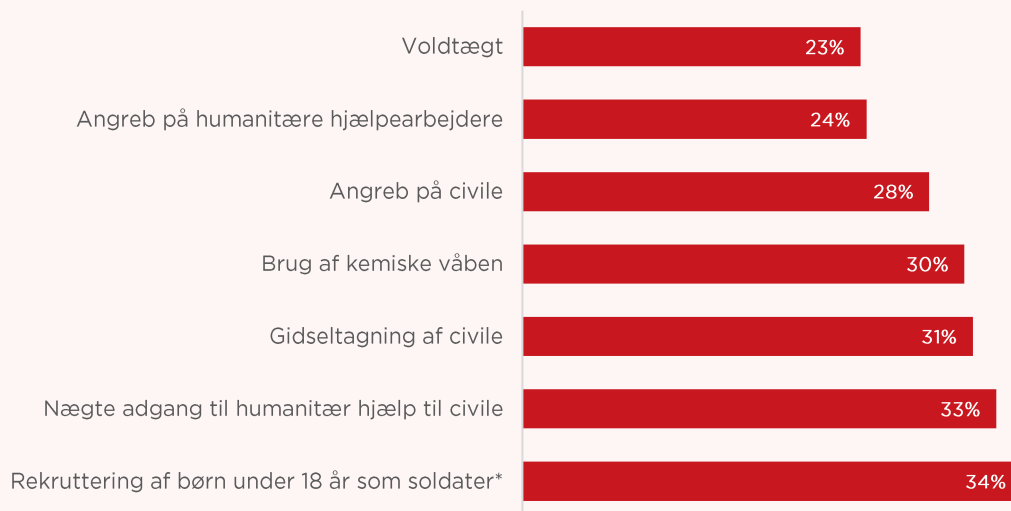
Knap hver tredje af alle adspurgte er ikke klar over, at det er imod reglerne for krig at tage civile som gidsler (31 %) eller at anvende kemiske våben (30%). Ligeledes er det hver tredje dansker, der ikke ved, at det er forbudt at rekruttere børn under 18 år som soldater¹ (34%), og at det er forbudt at nægte civile på fjendes side adgang til humanitær hjælp, såsom mad, behandling og beskyttelse (33%).

85 % er klar over, at Røde Kors må benytte det røde kors på hvid baggrund som beskyttelsessymbol under væbnede konflikter². Det er dog langt færre, der ved, at disse regler også gælder for sundhedspersonale, hospitaler og ambulancer. 34 % ved, det gælder for læger ansat i forsvaret og 19 % ved, det gælder for sundhedsklinikker.

¹ FN's Menneskerettighedserklæring definerer aldersgrænsen for forbuddet mod at bruge børn som soldater som værende 18 år. I Geneve-konventionerne er den tilsvarende aldersgrænse 15 år.

² Ifølge krigens regler er det de internationale Røde Kors organisationer, der har ret til at bruge symbolet. Udover det røde kors er også den røde halvmåne, den røde krystal og den røde davidsstjerne anerkendte symboler og giver samme beskyttelse som det røde kors.

Andel danskere, som ikke er klar over, at følgende er ulovligt under krig

n = 1526

Andel respondenter, der ikke har valgt ovenstående metoder i spørgsmålet: "Hvilke af følgende metoder, handlinger og våben tror du ifølge krigens regler er forbudt i krig?"

*FN's Menneskerettighedserklæring definerer aldersgrænsen for forbuddet mod at bruge børn som soldater som værende 18 år. I Geneve-konventionerne er den tilsvarende aldersgrænse 15 år.

Lavere kendskab i Danmark end i de skandinaviske nabolande

Sammenlignet med Norge og Sverige er kendskabet til indholdet af reglerne generelt lavere i Danmark.³

72 % af danskerne er klar over, at det er ulovligt at angribe civile. Blandt svenskere er denne andel 84 % og blandt nordmænd 86 %.

I Danmark ved 77 % af befolkningen, at voldtægt er forbudt under krig. I Sverige og Norge er andelen hhv. 91 % og 92 %.

70 % af den danske befolkning er klar over, at det er forbudt at anvende kemiske våben.

I både Sverige og Norge er 82 % klar over dette.

Undersøgelsen vidner om, at der i Danmark mangler viden om de internationale regler for krig. Blandt de adspurgte har 68 % aldrig modtaget undervisning i krigens regler.

³ Sammenligningen er foretaget på baggrund af data fra lignende befolkningsundersøgelser foretaget af Norsk Røde Kors og Svensk Røde Kors i hhv. 2024 og 2025.

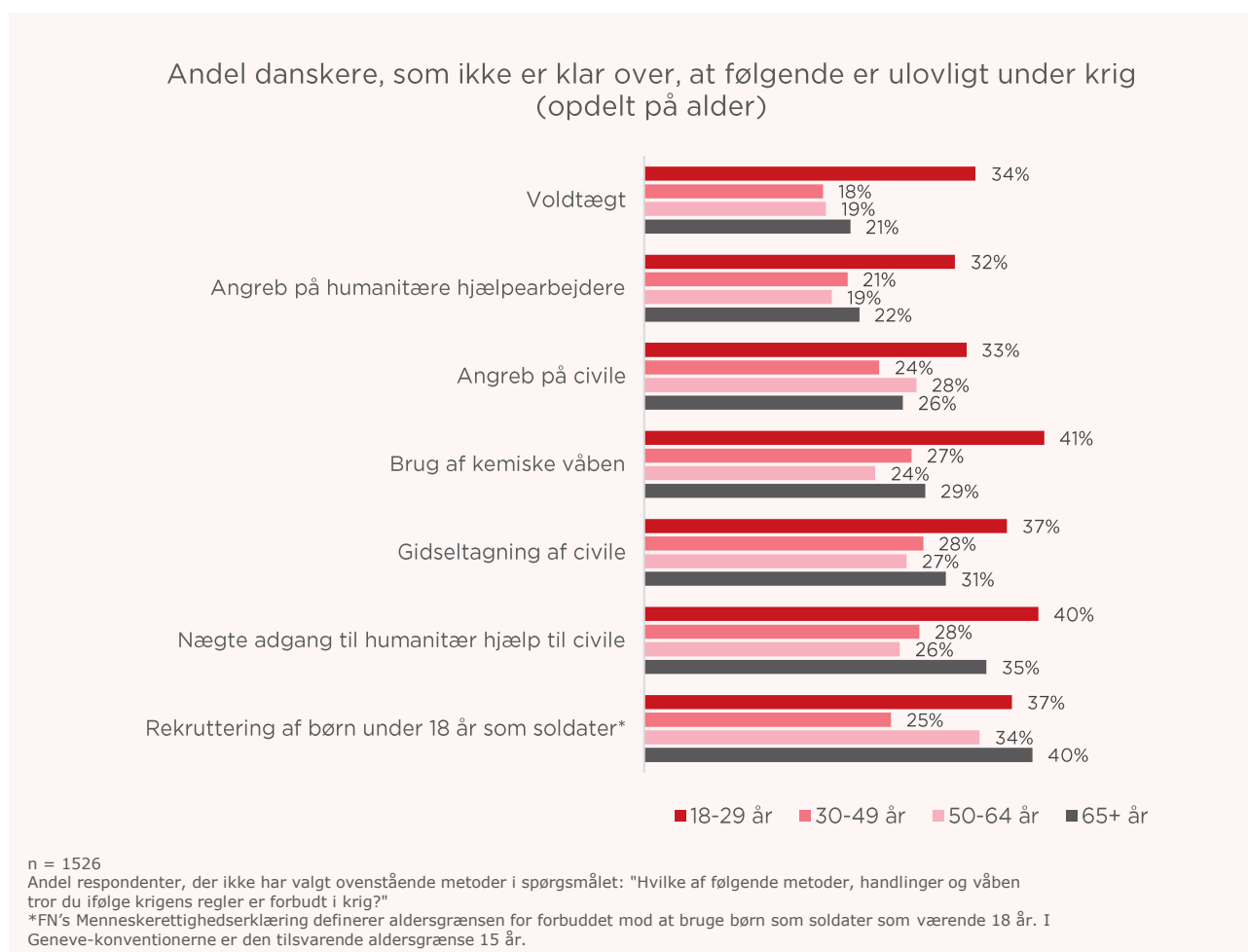
De yngste voksne har mindst styr på reglerne for krig

Undersøgelsens resultater viser tydeligt, at viden om, hvad der er ulovligt i krig, varierer på tværs af alder. De adspurgte i alderen 18-29 år har markant lavere kendskab til, hvad krigens regler forbyder.

Eksempelvis er 34 % i alderen 18-29 år ikke klar over, at voldtægt er ulovligt. Til sammenligning er det mellem 18 % og 21 % blandt de andre aldersgrupper, der ikke angiver voldtægt som ulovligt.

Det samme mønster gør sig gældende, når der spørges til angreb på civile og humanitære hjælpearbejdere, til brug af kemiske våben, samt til at tage civile som gidsler eller nægte civile adgang til humanitær hjælp. Også her har de 18-29 årige mindst kendskab til, at reglerne forbyder disse handlinger, metoder og våben.

Den generationelle forskel vidner om, at viden om krigens regler i højere grad skal udbredes til de unge voksne.

DANSKERNES HOLDNING TIL GRÆNSER FOR KRIGSFØRELSE

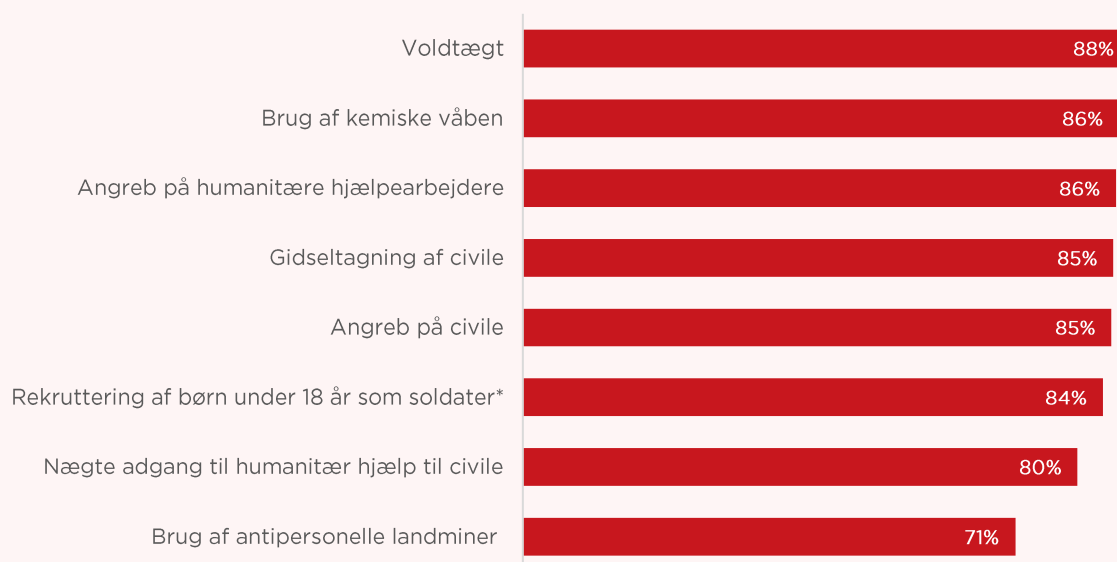
Selvom der i Danmark er for mange, der ikke kender til indholdet af reglerne, er der generelt stor enighed om, hvilke metoder der bør være forbudt.

Befolkningens holdninger følger de fastsatte regler

Mellem 84 % og 88 % bakker op om forbuddet mod de handlinger, metoder og våben, der er ulovlige ifølge krigens regler. Dermed bakker danskerne i høj grad op om de grænser for krigsførelse, der er fastsat i den humanitære folkeret.

71 % mener, at brugen af antipersonelle landminer⁴ bør forbydes. Kun 24 % af de adspurgte mener, at denne type våben ikke bør forbydes. Danmark har ligesom flere end 160 andre lande underskrevet og ratificeret Ottawa-konventionen, der forbyder brugen af antipersonelle landminer.

Andel danskere, der mener, at følgende bør være forbudt i krig

n = 1526

Andel respondenter, der har valgt ovenstående handlinger i spørgsmålet "Hvilke af følgende handlinger, metoder og våben bør efter din mening være forbudt i krig?"

5 % af de adspurgte har svaret "ved ikke" til alle metoder og våben.

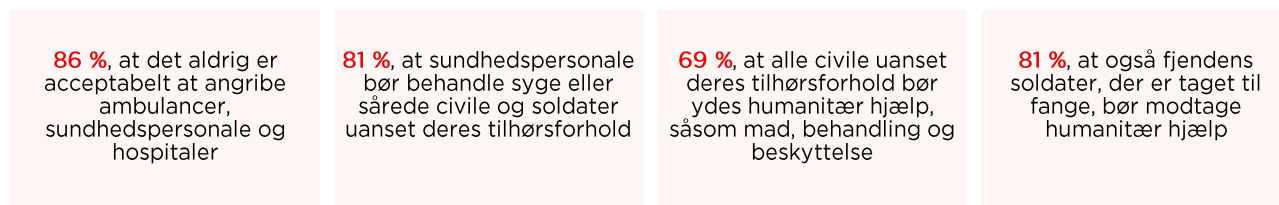
*FN's Menneskerettighedserklæring definerer aldersgrænsen for forbuddet mod at bruge børn som soldater som værende 18 år. I Geneve-konventionerne er den tilsvarende aldersgrænse 15 år.

⁴ Dvs. landminer, der detonerer ved vægten af en person.

Stor opbakning til civil beskyttelse

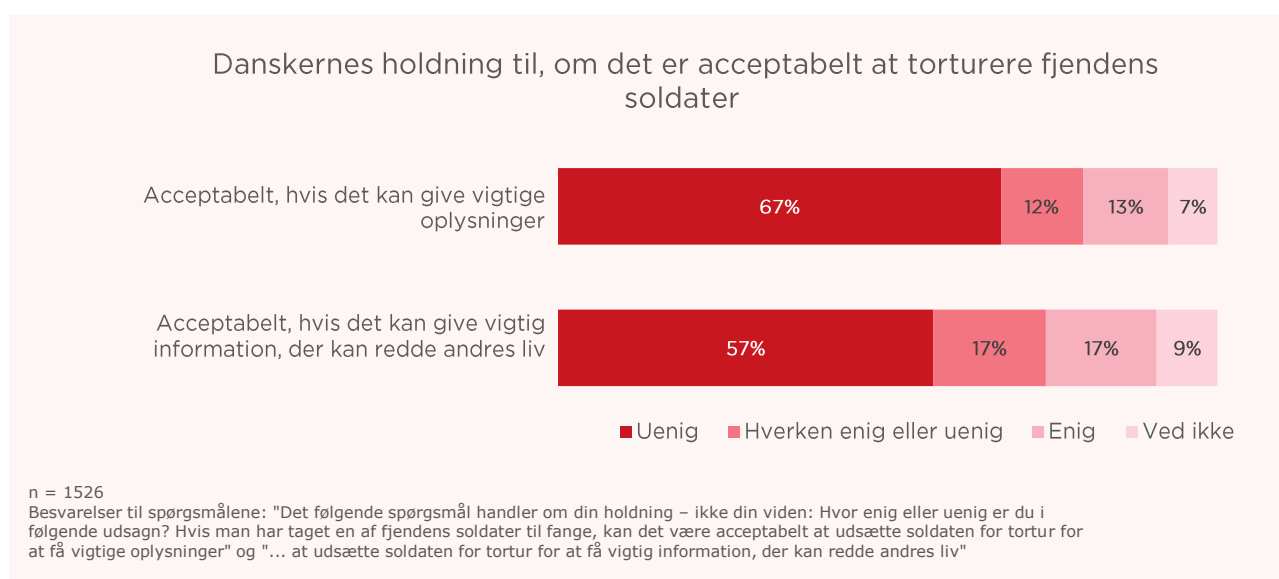
Et af de primære formål med den humanitære folkeret er at beskytte de personer, der ikke deltager eller ikke længere deltager i krigen. Undersøgelsen vidner om en stor opbakning til de regler og love, der sikrer denne beskyttelse.

Blandt den danske befolkning mener:

Lidt over halvdelen tager afstand til brugen tortur under særlige omstændigheder

Krigens regler forbyder tortur. Det er bekymrende, at det kun er lidt over halvdelen af danskerne, der erklærer sig uenige i, at tortur kan accepteres under særlige omstændigheder. Mens 67 % er uenige i at tortur kan accepteres, hvis det giver adgang til vigtig information, er det kun 57 % som ikke accepterer brug af tortur, hvis det kan redde andre liv.

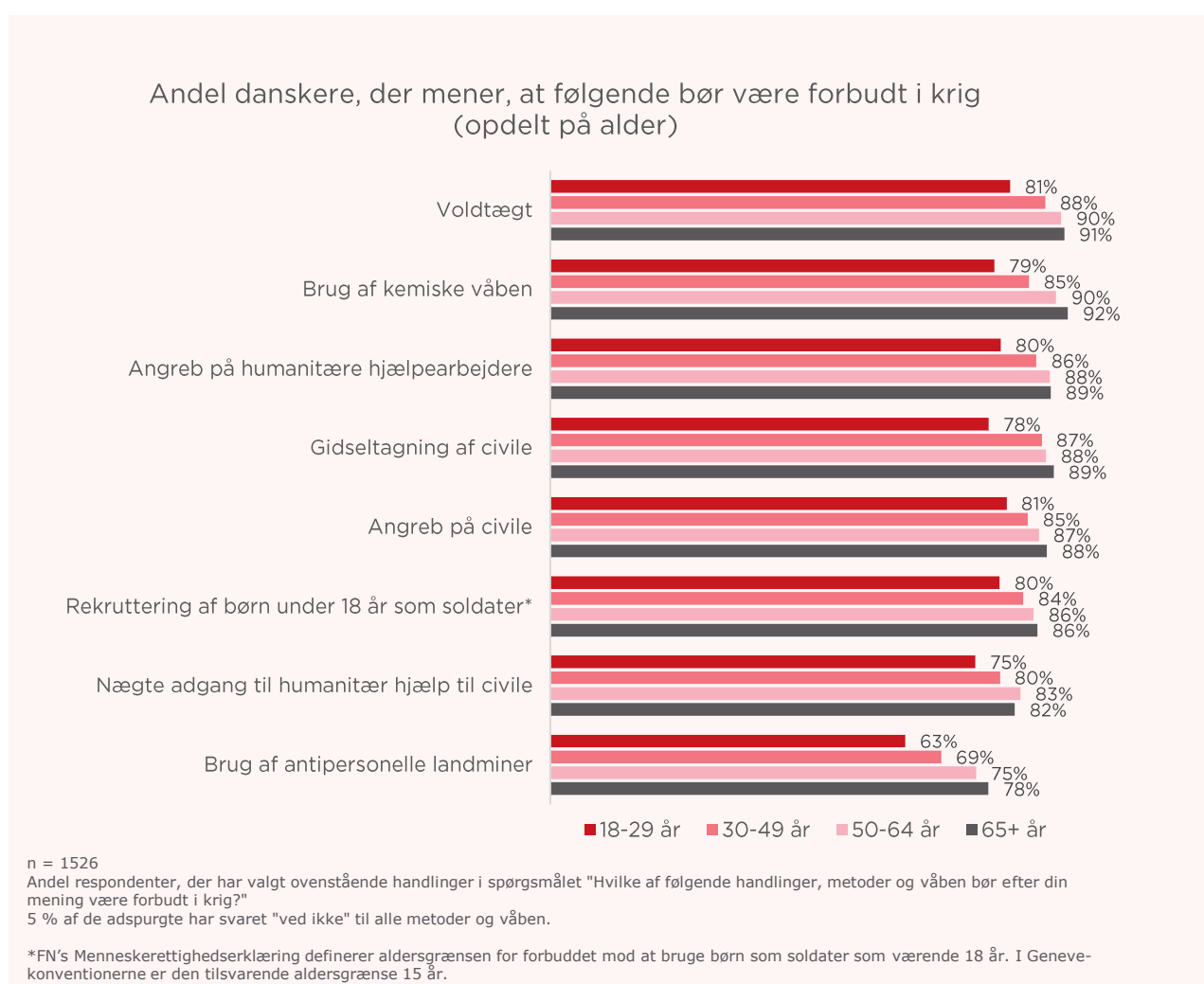
Unge mellem 18 og 29 år bakker mindst op om krigens regler

De voksne under 30 år skiller sig ud – både i forhold til deres viden og deres opbakning til krigens regler.

Der er færre personer i denne aldersgruppe, der udtrykker ønske om at ville forbyde voldtægt, angreb på civile, angreb på humanitære hjælpearbejdere, gidseltagning af civile og brug af kemiske våben. Selvom der stadig er en betydelig andel, der vil forbyde disse handlinger, viser resultaterne en signifikant forskel.

Mere markant skiller aldersgruppen sig ud i forhold til spørgsmålet om, hvilke patienter, sundhedspersonale bør behandle. Mens 81 % af alle adspurgte mener, at syge og sårede skal behandles uanset tilhørsforhold, er det blot 68 % for personer i alderen 18 til 29 år.

Tilmed er det kun 53 % af de 18-29-årige, der erklærer sig "helt enig" i, at alle civile uanset tilhørsforhold bør ydes humanitær hjælp. Til sammenligning er det 66 %, der mener dette på tværs af alder. Samme mønster viser sig i spørgsmålene om tortur, om angreb på hospitaler og om vilkår for tilfangetagne soldater.

DANSKERNES TILLID OG OPBAKNING TIL OVERHOLDELSE AF REGLERNE

Selvom vi overvældes med tragiske nyheder om krige, konflikter og brud mod den humanitære folkeret, er det hver tredje dansker (33%), der alligevel har tiltro til, at krigens regler bidrager til at mindske lidelser i krig. Dog er det over halvdelen (56 %), der ikke tror, de gør en reel forskel.

Undersøgelsen viser, at 61 % af de adspurgte har mere tillid til, at reglerne bliver fulgt af stater end af ikke-statslige væbnede grupper.

Opbakning til, at Danmark arbejder for international overholdelse af reglerne

Undersøgelsen viser, at et flertal mener, at det er vigtigt, at Danmark følger reglerne, samt at andre landes brud på reglerne bør have konsekvenser.

39 % mener, at Danmark ikke bør levere våben til en part i en konflikt, hvis der er en alvorlig risiko for, at disse våben vil blive brugt til at begå krigsforbrydelser. 23 % accepterer levering af våben, selvom der er alvorlig risiko for krigsforbrydelser.

7 ud af 10 mener, at Danmark skal følge krigens regler, selv når fjenden ikke gør	8 ud af 10 synes Danmark gennem EU og FN bør indføre sanktioner mod stater og ikke-statslige grupper, hvis de ikke følger krigens regler	4 ud af 10, mener, at Danmark ikke kan levere våben til en part i en konflikt, hvis der er risiko for, at de vil blive brugt til at begå krigsforbrydelser.
---	--	---

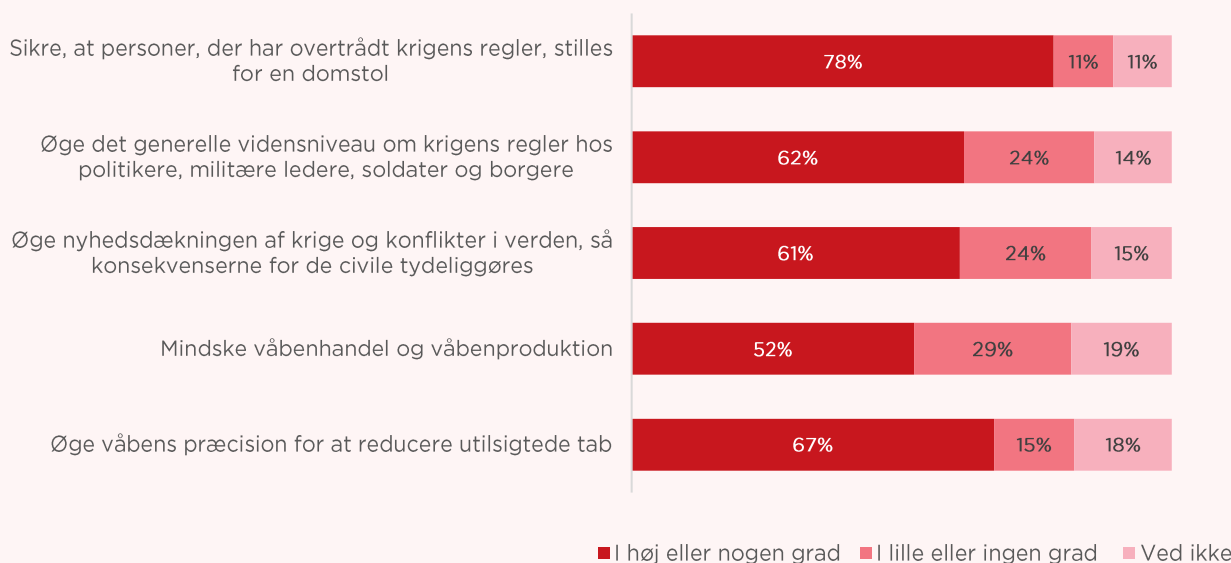
Størst tiltro til at retsforfølgelse kan reducere antallet af fremtidige civile ofre og skade på civil infrastruktur

78 % af danskerne mener i nogen eller høj grad, at det vil reducere de civile omkostninger, hvis det sikres, at personer, der har overtrådt krigens regler, stilles for en domstol. Kun 3 % vurderer, at det ingen effekt vil have.

Derudover er det 6 ud af 10, som i nogen eller høj grad tror, at øget vidensniveau om krigens regler samt nyhedsdækning af krige og konflikter vil reducere skade og tab blandt civile.

67 % angiver en tiltro til at skade og tab blandt civile kan reduceres hvis våbnenes præcision forøges. 52 % angiver, at en mindsket våbenproduktion kan reducere civile ofre og skade.

Danskernes tiltro til, at følgende indsatser kan reducere antallet af civile ofre og skade på civil infrastruktur

n = 1526

Hvordan arbejder Røde Kors for at sikre overholdelse af krigens regler?

Som nationalt Røde Kors selskab har Dansk Røde Kors et særligt mandat til at udbrede kendskabet til den humanitære folkeret i Danmark og til at samarbejde med danske myndigheder om at sikre overholdelsen af den humanitære folkeret. Vi arbejder for, at Danmark på alle områder skal være et foregangsland i forhold til at overholde den humanitære folkeret, og vi bruger vores indflydelse til at påvirke overholdelsen gennem politiske relationer og militære samarbejder. Læs mere herom [herinde](#).

Røde Kors udvikler blandt andet undervisningsmaterialer, afholder offentlige arrangementer og tilbyder specialiserede kurser. Derudover indgår vi i dialog med regeringen, Forsvaret og andre beslutningstagere om Danmarks forpligtigelser og god praksis i forhold til den humanitære folkeret. Vi afgiver ekspertudtalelser og sidder i Regerings Røde Kors Udvalg, som er Danmarks nationale udvalg om den humanitære folkeret.

På globalt plan har Den Internationale Røde Kors Komité et yderligere mandat til at samarbejde med stater om at forberede udviklingen af humanitær folkeret og til at indgå i en fortrolig dialog med krigens parter om deres overholdelse af den humanitære folkeret.

ⁱ Ravel, J., & Rosa, M. 2020. "IHL in Action: Seven Patterns of Respect" Humanitarian Law and Policy. <https://blogs.icrc.org/law-and-policy/2020/11/19/ihl-in-action-seven-patterns-respect/>